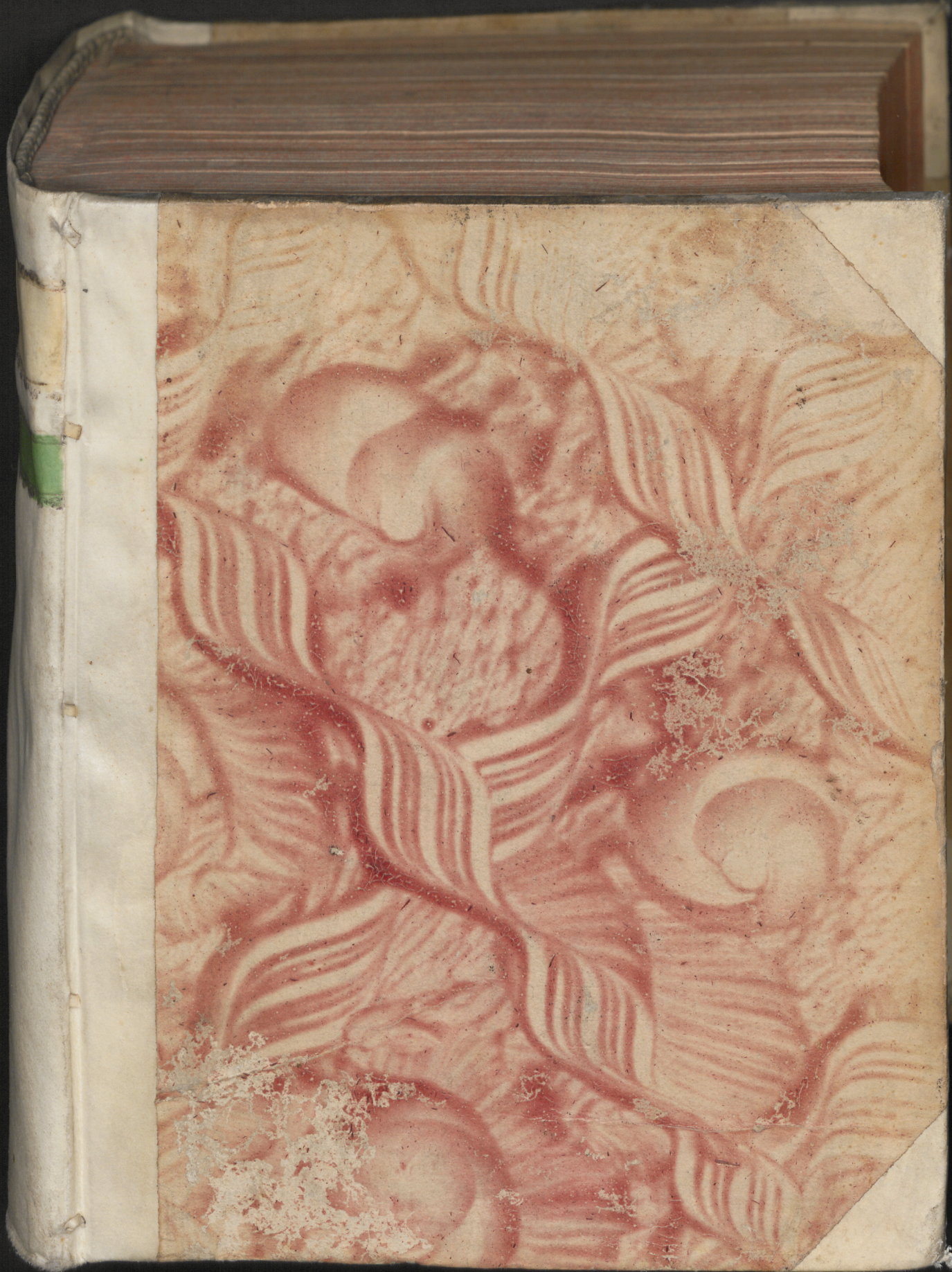

**Bartholomaei Leonhardi Svendendoerfferi, Antecessoris Lipsiensis, Dissertatio
Ivridica, De Exceptione Non Nvmeratae Pecvniae, Vulgo: Von der Ausflucht des
nicht empfangenen Geldes**

Rec., Ienae: Rec. Litteris Ritterianis, 1745

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn178343774X>

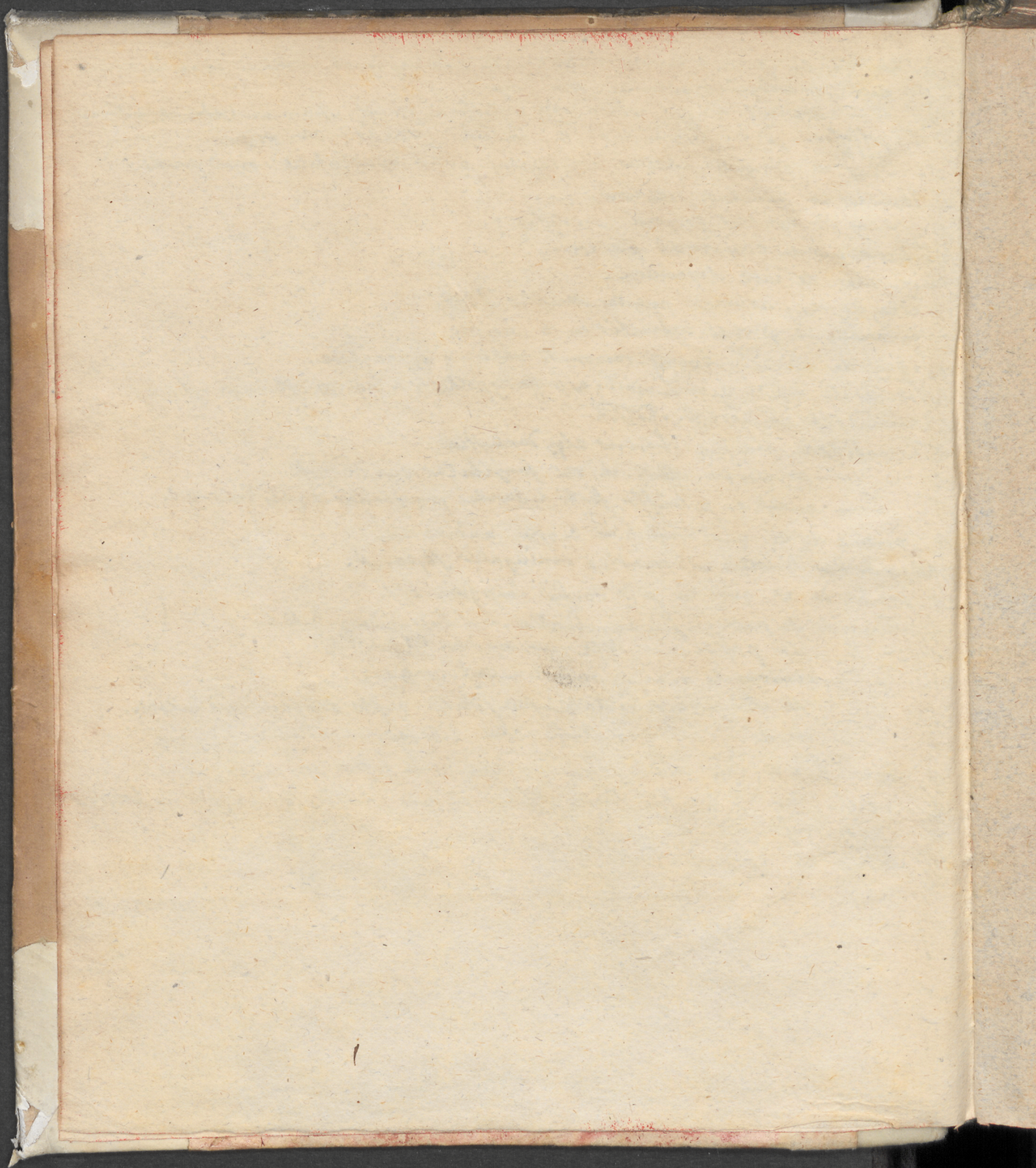
Druck Freier Zugang

N. N — 2 (28.)

1)
2)
3)
4)
5)
6)
7)
8)
9)
10)
11)
12)
13)
14)
15)
16)
17)
18)
19)
20)
21)
22)
23)
24)
25)
26)

- 1) Schorchius de efficacia hypothecae ab eademe ante resignat. dominii in re emta alio
diali immobili consti. tueri. cum progr.
- 2) - - - de quæst. an petitoriu in fore possessorii simili, etiam in casu quo in
possessori simili finis reus e, moveri debeat? cum progr.
- 3) - - - de appellat. effectu tam suspens. quam devolutivis. cum progr.
- 4) Schraeter de sentent. confirmat.
- 5) - - - de nominis proprii expressione.
- 6) Schubarus de confirmat. parlorum.
- 7) Itwener de iure domum.
- 8) Seelig de revif. actorum propter denegat. P. D. F.
- 9) Conzenberg de probat. inunctione in iudicio.
- 10) Sibeth de alienat. domiff. minorum valida atq. inacta.
- 11) Meener de iure mulierum quibus expressa hypotheca a marito confirmata est.
- 12) Wendendörffer de except. N. N. P.
- 13) Thomafius de praesums. furoris atq. dementiae.
- 14) - - - de praedio affect. in res fungibiles non cadente.
- 15) - - - quæst. an promissor fuiti liberetur praestando id quod interest.
- 16) Silmann de eo, quod iustum e circa nuditalens.
- 17) Wagner de divorcio et convictus conjugalis separat.
- 18) Wernher de eo, quod in pio causis impium est.
- 19) Wiedvogel de pecunia succumbentiae, non Succumbenz-Geldum.
- 20) - - - de positione ultimar, non dum testam. dat.
- 21) - - - iuramento actus puberum confirmante.
- 22) - - - de clausula formulae citationis, inferi solite: in illo tempore madulina.
- 23) - - - de divisione parentum inter liberos, non väterlicher Teilung.
- 24) Wunderlich de eo, quod iuris e circa eum, qui sponte sese affect. in iure.
- 25) Zoller de penuria bonae creditatis a filio iurato facta ob enormem laesio-
nem rescindenda.
- 26) Zöllner de except. N. N. P.

12
BARTHOLOMAEI LEONHARDI
SVENDENDOERFFERI,
ANTECESSORIS LIPSIENSIS,

DISSERTATIO IVRIDICA,
DE
EXCEPTIONE
NON NVMERATAE
PECVNIAE,

VVLGO:
Von der Ausflucht des nicht
empfangenen Geldes.

IENAE, REC. LITTERIS RITTERIANIS,
AN. MDCCXXXV.

BARTHOLOMAEUS REINHARDT
SVENDE DOCKERT
ANTHROPOLOGIA

DISSERTATIO IURIDICA
DE

EXCEPTIO
NON NUNCIATA
RECVINIAE

von der Universität des Nord
deutschen Bundes

GENAE RECHTERT
ANNO MDCCLXXXV

PROOEMIUM.

EXCEPTIONVM alia et sunt Peremptoria et Perpetua, alia Dilatoria & Temporales, §. 7. *Inst. de except. l. 3. ff. eod.* Ex illarum numero & Exceptio non numerata pecuniae habetur, §. 2. *Inst. d. t.* qua de hic Dissertationem facere, nec non Theses aliquot levi ac simplici stylo conscribere constitui-
mus. Cum autem difficile sit, ut bono per-
agantur exitu, quae malo sunt inchoata prin-
cipio, c. *principatus 25. quest. 1. c. 1.* Exemplo
Sacratissimi nostri Imperatoris invocamus
Deum Opt. Max. qui omnium legislationum
principium, medium & terminus est, *Nov. 109.*
pr. ut nobis in omnibus, maxime vero in his
laboribus suo auxilio adesse velit.

A 2

§. I. NE

§. I.

NE autem prolixioribus utar ambagibus, rem ipsam aggrediar, ac statim ejus Definitionem explanabo. Definitur vero Exceptio non numeratæ pecuniæ, quod sit Exceptio civilis peremptoria, contra eum, qui ex scripta confessione de pecuniæ numeratione facta agit, confitenti competens, *pr. Inst. de lit. Oblig. §. 2. Instit. de Except. l. 14. C. de non numerat. pecun.*

§. H.

Et hæc licet ex LL. nascatur, nititur tamen ea æquitate, qua reliquæ Exceptiones, §. 2. ibi: *sed quia iniquum est. J. de except. Zanger. de Except. P. 3. cap. 14. num. 1.* Cum enim in Republica subinde fieri soleat, ut tam Debitores, quam Creditores pecunia summopere indigentes, Creditores & Debitores adeant, iisque, quo magis ad solvendum alliciant, ante numerationem Cautio- nem offerant, unde indubie nascitur Obligatio, §. un. *J. de lit. Obl. t. t. C. de non num. pec.* et iniquum quodammodo videatur, ut qui nihil accepit, quasi accepisset, ex cautione teneretur, optimo jure obtinuit, ut de pecunia

cunia non numerata intra certum tempus excipere liceret, *Perez. ad Cod. tit. de non numerat. pec. num. 3. Schneid. ad tit. de lit. Oblig. num. 2. & seqq. Brunnem. in C. d. t. in L. 3. num. 6.* qui ex consuetudine Creditorum sine præhibita confessione nihil credentium, & Debitorum liberaliter quidvis in favorem Creditorum consentientium, hanc juris dispositionem fluxisse videri, autumat.

§. III.

Exceptio non numeratæ pecuniæ est duplex, alia Debitoris, alia Creditoris, *l. 14. C. de non num. pec.* Debitori datur, qui cavit se accepisse mutuam pecuniam, licet dederit pignus, *l. 1. C. de non num. pecun. l. 1. C. si pign. convent. num. pec. sec. Mascard. de probat. concl. 361. num. 25.* Et Creditori, licet dederit Apocham, *l. 14. §. 2. C. de non num. pec.* Neque solum Reo principali, verum & ejus fidejussori exemplo Rei principalis, ut diserte loquitur *Imp. in l. 12. C. d. t.* competit, item Creditori Debitoris, tum ratione actionis hypothecariæ, qua is a primo, cui sub spe subsequituræ pecuniæ ædes obligatæ convenitur, *l. 15. C. d. t. Hillig. ad Donell. lib. 14. cap. 37. lit. f.*

A 3

quod

quod etiam in casu, ubi ipse Debitor actione pulsatur, procedit, ut Creditores intervenire, & opponendo hanc exceptionem ob suum interesse sese interponere possint, *Castr. ad d. l. tum respectu Apochæ*, in qua solutionem factam est confessus, *l. 14. §. 2. C. h. t. Zang. de except. P. 3. c. 14. num. 3.* ubi quatuor annectit Exceptiones. Nec non hæredi, quia rei cohæret, *Zaf. ad ff. tit. de O. & A. num. 27.* ita tamen, ut si defunctus intra definitum tempus nulla querimonia usus, residuum tempus hæres ejus habeat, *Zang. a. l. num. 48.* etiam si sit pupillus, *l. 8. C. h. t. in fin.* Sin autem questus est, hæredi & adversus hæredem perpetuo competit, *d. l. 8. ibique Brunnem.* Marito itidem ob dotem non numeratam tribuendam esse aperte constat ex *d. t. C. de tot. caut. non num.* Imo omnibus istis danda est hæc Exceptio, qui per consequentiam obligantur, & quorum interest *Mascard. de prob. concl. 361. num. 31.* Expromissor vero licet alienam obligationem suscipiat, ab hac exceptione excluditur, *l. 6. C. t. modo pro eo*, qui efficaciter obligatus erat, expromiserit. Nam si ejus principalis nihil debeat ita ut Exceptionem non numeram-

merata pecuniæ opponere potuerit, non est rationis quare huic magis denegetur exceptio quam fidejussori aut Mandatori, cum exigit ab eo Creditor, quod non numeravit, *Gl. in d. l. 6. ibique Brunnem. Zæf. ad ff. tit. de O. & A. num. 18.*

§. IV.

Competit tum adversus Debitorem, tum adversus Creditorem, eorumque hæredes, prout alterutri conveniens est; Inter Mercatores an locum habeat, controversatur? Negativam apprehendit *Carpz. Lib. 2. Resp. 92. num. 15. & in Jurisprud. forensi P. 1. C. 32. D. 69.* Affirmativa autem a *Fachin. Lib. 2. contr. 86.* cujus sententiam per ea, quæ habet *Brunnem. in l. 5. C. h. t. in fin.* amplectimur.

§. V.

Locum habet in causa Mutui. Ratio affertur, quia hic frequentius sub spe subsequuturæ pecuniæ Debitores cautionem emittere solent. Quod ampliatur, ut procedat etiamsi partem duntaxat acceperint, *l. 2. C. h. t. ibique Brunnem.* ubi debitorem totam summam accepisse, Creditorem probare oportere docet. Quæ de Mutuo affirmamus, eadem

eadem ex itenditate rationis ad Dotem Dd. extendunt. Quam enim affectionem debitores habent ad consequendam pecuniam, eandem & sponso, ut potiatur sponsa, inesse dicunt *Schneid. ad tit. 7. de Lit. Obl. n. 15. l. 3. C. de dot. caut. non num. Nov. 100. cap. 1.* Excluduntur inde transactio, *l. 11. C. b. t. Delegatio, l. 6. eod.* Locatio Conductio, Depositum & similes causæ, in quibus confessio statim præjudicat, & contra scribentem probat, *l. 26. §. fin. ff. depositi. l. 14. §. 1. l. 13. C. de non num. pec.* ubi Imperator elegantem subijcit rationem: Nimis enim indignum esse judicamus, quod quisque sua voce dilucide protestatus est, id in eundem casum infirmare, testimonioque proprio resistere. In his itaque tam diu statur confessioni, donec evidentissimis argumentis rem aliter gestam esse probet is, qui cautionem scripsit, *l. 25. §. fin. ff. de probat. Carpz. P. 1. C. 32. D. 68. & L. 2. Resp. 90. num. 3. & 4.*

§. VI.

Opponi potest cuivis Instrumento etiam Gvarentigato, de quo tamen inter Dd. Juris Saxonici multum hætenus disceptatum, *Finckelthuf. in Obs. pract. 119.* simpliciter negat *Carpz.*

Carpz. e contra in Lib. 2. Resp. 89. eidem contradicit, dum & hodie contra Instrumentum liquidum & confessatum valide opponi posse attestatur, subiecta restrictione de ea in continenti probanda. Quod apprehendere non dubitamus. Si enim aliæ præter Solutionis & Compensationis notoriæ & in continenti liquidabiles Exceptiones Executionem impedire valent. *Resol. grav. de Ann. 1661. tit. von Justitien-Sachen. §. Wann nemlich zum andern &c. & §. seq. Decis. Elect. 2.* cur non idem de Exceptione non numeratæ pecuniæ, præsertim ob eandem æquitatis rationem dicamus? Quin & post biennium eodem modo locum habere testatur idem *d. l. Def. 67.* Longe aliter se res habet in literis Cambii, ubi exceptionem hanc non competere asserendum est. *Joh. Mart. Voigt tract. de camb. th. 7. lit. e. p. m. 110. & seqq. Carpz. L. 2. Resp. 92.*

§. VII.

Forma consistit in ipsa intra certum tempus facta oppositione & mota querela. Non tantum enim aliarum exceptionum habet naturam, sed & instar actionis potest proponi, si Creditor intra definitum temporis spatium

B

tium

tium ex literis agere cessaverit. Id quod in favorem Debitoris, ne actoris mora privilegiatæ Exceptioni præjudicet, introductum, *l. 14. §. fin. C. d. t. ibique Brunnem.* Denunciatio tamen non nudis verbis, sed in scriptis expedienda, ut possit scilicet alter diligentius deliberare, quid sibi faciendum, *Brunnem. eod. l.* & quia scriptum scripto plerumque refelli debet, *Perez. ad d. t. n. 12.* si præsens sit Creditor, si absit, aut propter potentiam vi denunciari nequeat, apud iudicem ordinarium fieri debet. Utriusque formulam exhibet *Excell. Dn. Præses in notat. ad Process. Fibigii §. 9. ad verb. Experientes de spolio non debere.*

§. VIII.

Notanter dixi intra certum tempus. Quod varium est. Olim quinquennale fuit, hodie in biennium continuum est mutatum, *l. 14. §. 1. C. d. t.* ex ratione, ne Creditores diutius possint suis pecuniis defraudari. *§. un. f. de Lit. Obl. §. 2. f. de except.* Quo tempore durante si opposita fuerit non numeratæ pecuniæ Exceptio, onus probandi rejicit in Creditorem, quod hic speciale esse, patet *ex l. 1. ff. de except. l. 19. pr. ff. de probat.* unde multis dicitur Privilegiata. Sed si ex injuria biennium Debitor præter-

præterlabi passus fuerit, an adhuc eidem locus sit, inter Dd. valde controvertitur? Sane communis est Interpretum opinio, elapso biennio Exceptionem hanc nullatenus competere, etiamsi Debitor onus probandi in se recipere paratus sit, nisi obligationi literarum nullum effectum tribuere, vel ex re, non ex literis, obligationem nasci, aut textuum generalitatem nimis restringere velimus. Ita sentiunt *Donellus lib. 4. cap. 38. ibique Hillig. Zanger. de except. P. 3. cap. 14. n. 56. & seqq. Hunn. Resol. jur. civ. lib. 3. tract. 6. q. 2. Bacchov. ad Treutl. disp. 20. th. 2. lit. c. Vinnius ad tit. de lit. obl. n. 8. & seqq. Riemer. Dec. 10. qu. 8. Franzk. Exerc. 10. qu. 10. Hartm. Pistor. lib. 4. qu. 12. Roberus disput. Inst. 16. corol. 2.* Ast horum rationes tanti esse non videntur, ut a contraria sententia, quæ æquitatem in se habet, recedamus. Quid enim magis æquum ac juri consentaneum esse poterit, ac si Exceptionem nostram ad cæterarum instar perpetuam esse contendamus, *arg. l. 5. §. ult. ff. de dol. mal. except.* Idque eo magis, quod ejus privilegium in favorem Debitoris sit introductum, quod in ejus odium retorqueri non debet, ne alias quod una manu ei conceditur, altera vicissim destruat. Nec

necesse est, ut actio ipso jure competens per Exceptionem perpetuam infirmetur, *l. 112. ff. de R. J. Consentiant nobiscum Perez. ad Cod. h. t. n. 15. 16. Schneid. ad tit. de lit. obl. num. 11. Bronch. cent. 2. assert. 22. Treutl. vol. 1. disp. 20. th. 2. lit. c. Ludwell. exerc. 12. th. fin.* Ad decidendam quæstionem distinguendum putamus inter Exceptionem Privilegiatam & non Privilegiatam, ut illa elapso extinguatur, *l. 10. C. de non num. pec.* Hæc vero naturam aliarum Exceptionum retineat, indeque perpetuo competat. *Ungepaur. Exerc. 11. th. 9. vide omnino Ludwell. in Comm. ad tit. de tit. obl. num. 5. in fin.* Dissidentium argumentis abunde satisficientem. Et secundum prædicta in Facultate Witteb. die 9. Febr. 1627. pronunciatum fuisse refert *Schultz. Synops. Inst. tit. de lit. obl. lit. a.* simul notans, hoc casu pecuniam numeratam non esse Creditori ob fundatam ejus intentionem, juramentum deferri non posse, sed vel per testes idoneos, vel Instrumenta, vel indicia seu argumenta ad probationem indubitata, id probandum esse *per l. 14. §. 3. C. h. t. Zanger. d. l. n. 69. seqq.*

§. IX.

Exceptionem privilegiatam biennio inclusam

clusam esse demonstravimus. Quod fallit
 tum in Minoribus, quibus ipso jure tempus
 non currit, *l. ult. C. in quib. caus. restit. in integ.*
 tum in Majoribus absentibus puta, quibus
 comparata est restitutio in integrum, *l. 14. C.*
b. t. ibique Brunnem. l. 1. in fin. ff. ex quib. caus. maj.
Vinnius ad tit. de lit. obl. n. 11. ut & in Credito-
 re, cui triginta dies sunt præstituti, *l. 14. §. 2.*
C. d. t. Minus ergo tempus Creditori indulge-
 tur, quam Debitori, quia major favor est li-
 berationis, quam obligationis, *l. 47. ff. de obl.*
& act. & quia majus periculum est in Debito-
 re, qui pecuniam se tanquam Debitorem ac-
 cepisse scribit, quam in Creditore, qui solu-
 tum sibi in Apocha fatetur, ideo merito ubi
 majus periculum est, magis subveniri debet,
Mascard. de probat. concl. 695. n. 2. & ex eo Zanger.
d. l. n. 25. & seqq. Quod tempus si elapsum
 fuerit, Creditor omnino confessioni suæ stare
 cogitur, etiamsi onus probandi, debitum sibi
 non esse solutum, in se recipere velit, id quod
 favore liberationis extra ordinem est consti-
 tutum, *l. 14. pr. & §. 2. C. de non num. pec.* De
 fidejussore vero Apocham Creditoris profe-
 rente quid sentiendum, tradit *Zanger. d. l. n. 34.*
 Nec non in Marito, quem intra annum, a

B 3

tem-

tempore finiti matrimonii computandum, de Dote non numerata excipere licere apparet *ex l. ult. C. de dot. caut. non num.* si ultra biennium non duraverit matrimonium. Quod si ultra istud, & quidem ad decem annos extendatur, intra tres menses erit opponenda. Sin autem decennium transierit, hic omnis exceptio denegatur, *Auth. quod locum C. h. t. Nov. 110. Fachin. lib. controvers. cap. 82. Perez. in Cod. tit. de dot. caut. non n. 2.*

§. X.

In hæredibus occurrit speciale, ut si Debitor intra LL. definitum tempus decesserit, nullaue querimonia usus fuerit intra residuum tempus eadem exceptione uti possunt, *l. 8. C. de non num. pec.* puta a tempore dati chirographi post annum completum decessit defunctus, hæredi adhuc unus annus datur ad opponendam Exceptionem, isque annus vel vel residuum temporis continuum est, & currit non demum ab adita hæreditate, sed a die mortis defuncti, ex quo jus successionis ad hæredem delatum est, etiamsi non sit adita hæreditas, sicut etiam in persona defuncti continuo lapsu a die dati Chirographi, biennium illud decurrisset. Semel enim cœptum a de-

a defuncto tempus morte ejus non interrumpitur, sed in persona hæredis progreditur, adeo ut & contra pupillum & minorem id tempus currat, quanquam adversus elapsus biennium detur restitutio in integrum, *Zanger. de Except. P. 3. cap. 14. n. 49. & seqq. vide qq. th. n. 3. supra.*

§. XI.

Effectus est ut ad instar Exceptionem peremptoria-
rum Actoris intentionem prorsus excludat, §. 9. *J. de except. nec non si legitimo tempore opposita Debitorem ab onere probationis relevet, l. 14. C. h. t.*

§. XII.

Cessat prædicta Exceptio variis in casibus, ex quibus potiores sunt: (1.) Si Reus fidem cautionis agnoverit partem debet vel acceptando, vel usuras solvendo, *l. 4. C. h. t. ibique Brunnemann*, nisi sit hæres, qui justam errandi causam habet, *l. 42. ff. de R. J.* (2.) Si quis alterum vice sua delegavit, seu Expromissorem constituit, *l. 6. C. d. t. vide sub. th. 3. in fine.* (3.) Si debitum ex alio contractu in mutuum fuit redactum, *Zanger. d. l. n. 43.* rationem subjiciens, quod talis confessio habeatur pro vera numeratione, & pro Creditore præsumatur de causa præcedenti. (4.) In literis Cambii, *vide sub. th. 6. in fine.* (5.) In Creditore post triginta dies effluxos, *l. 14. pr. & §. 2. C. d. t.* (6.) Si biennium effluxum, quod tamen de privilegiata accipiendum esse, ex sup. dictis apparet. (7.) Exactoribus Tributorum, Vectigalium, aliarumque publicarum functionum contra Apochas factæ, a collatoribus solutionis prorsus non datur, *d. l. 14. §. 1.* (8) Denegatur item in Instrumento Depositionis certarum rerum, *d. l. nec non* (9) in Apochis, quæ

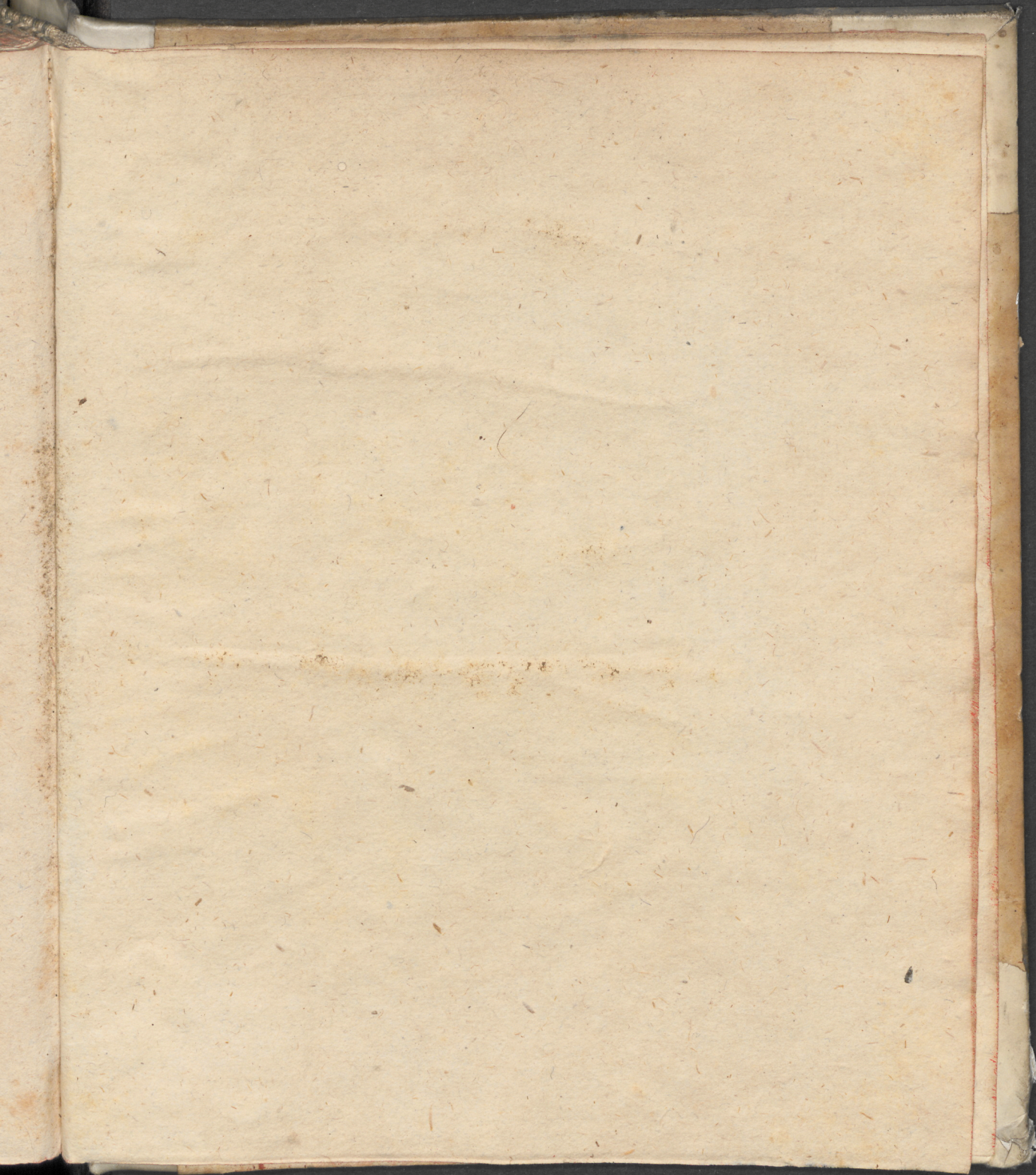
quæ post confectionem dotalium Instrumentorum de soluta parte in solidum exponuntur, d. l.

§. XIII.

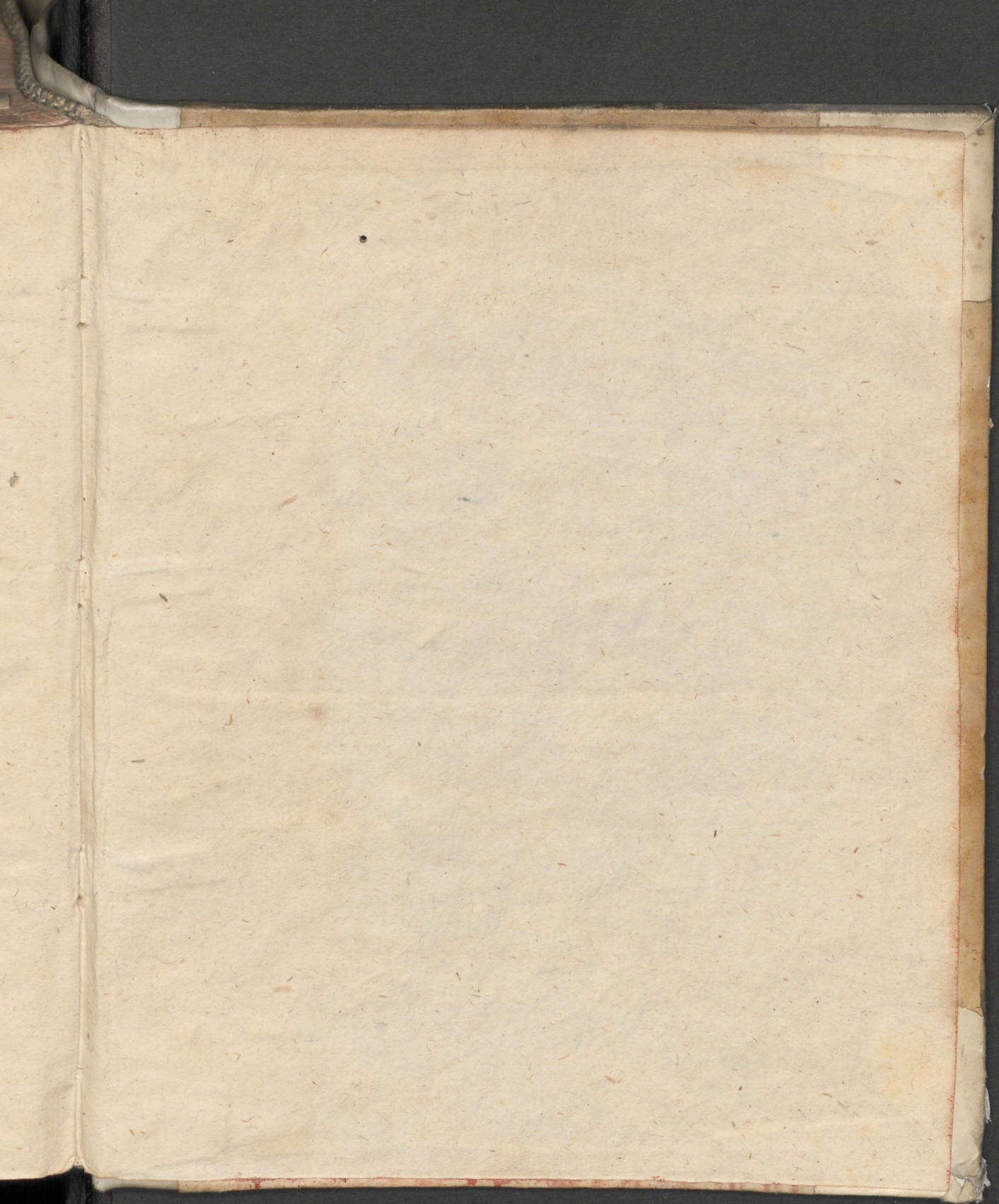
Sed an eidem renunciari possit, videndum? Sane unumquemque favori pro se introducto renunciari posse, apparet ex l. 15. C. de Episc. & Cler. & l. pec. C. de pact. Quod tamen hic limitationem recipit, propterea, quod eadem facilitate, qua quis Chirographum emitit, renunciationem quoque perficiat. Nec distinguendum cum Covarruv. lib. 2. var. cap. 4. n. 3. utrum in continenti an ex intervallo renunciatum, quoniam utroque casu obtinet ratio adducta, ut proinde idem quoque jus sit statuendum, Perez in Cod. d. t. num. 19. communiter vero Dd. concludunt Renunciationem eundem habere effectum, quem habet lapsus biennii, nempe ut ea facta etiam intra biennium Debitor onere probandi gravetur, Mascard. de probat. vol. 2. concl. 695. n. 6. Porro notant, ut renunciatio firma sit, si iterata vel juramento confirmata fuerit. Quod posterius dubio non caret. Existimamus tamen juramentum hujus Exceptionis oppositionem impedire minime posse, idque vel maxime, quod deficiat non solum causa, sed & consensus, quo casu juramentum nihil operari expeditum est, Serserus de jurament. lib. 1. cap. 26. n. 12. seqq. Perez in Cod. d. t. n. 20. Brunnem. ad d. l. ult. C. d. t. inter juramentum assertorium & promissorium accurate satis distinguens.

SOLI DEO GLORIA.

quæ post confectionem dotalium Instrumentorum de
oluta parte in solidum exponuntur, d. l.

§. XIII.

Sed an eidem renunciari possit, videndum? Sane
quemque favori pro se introducto renunciari pos-
set ex l. 15. C. de Episc. & Cler. & l. pec. C. de pact.
en hic limitationem recipit, propterea, quod
litate, qua quis Chirographum emittit, re-
quoque perficiat. Nec distinguendum
lib. 2. var. cap. 4. n. 3. utrum in continen-
tibus renunciatum, quoniam utroque casu
obtineta, ut proinde idem quoque jus sit
statue in Cod. d. t. num. 19. communiter vero
Dd. conunciationem eundem habere effe-
ctum, quosus biennii, nempe ut ea facta
etiam intra bitor onere probandi gravetur,
Mascard. de pconcl. 695. n. 6. Porro notant,
ut renunciatio iterata vel juramento con-
firmata fuerit. is dubio non caret. Existi-
mamus tamen jujus Exceptionis opposi-
tionem impedire n. adque vel maxime, quod
deficiat non solum c. consensus, quo casu ju-
ramentum nihil opera est, Setferus de jura-
ment. lib. 1. cap. 26. n. 1 in Cod. d. t. n. 20.
Brunnem. ad d. l. ult. C. amentum asser-
torium & promissioe satis
disting

SOLI DEO

